

Ivan Ribič, ustanovitelj radiokluba Železniki

Ivan Ribič, za prijatelje Ivo, je bil ustanovitelj radioamaterskega kluba v Škofji Loki in s tem tudi sekcij v Železnikih in Gorenji vasi, ki sta kasneje postali samostojna radiokluba. Leta 1971 je dal pobudo tedanjemu škofjeloškemu županu Zdravku Krvini, ki ga je pri tem podprl, in kot danes pravi, je bil ravno župan Krvina najbolj zaslužen, da se je na Škofjeloškem razvilo radioamaterstvo.

Ivo Ribič, ki se je rodil leta 1931 v Šentjurju pri Celju, je radioamater že skoraj celih 67 let. Ob 40. obletnici Radiokluba Železniki smo ga povabili na pogovor.

Ivo Ribič, pobudnik za ustanovitev Radiokluba Železniki, in Franci Bogataj ob srečanju. Foto: arhiv Francija Bogataja

Kako se je začela vaša radioamaterska pot?

Po končani osnovni šoli v Celju sem nadaljeval šolanje na srednji elektro šoli v Ljubljani. Nekoč sem v zgradbi nebotičnika opazil plakat, ki je vabil občane v Radioklub Ljubljana. Ker se mi je zdelo, da to zna biti zanimivo, saj sem imel že nekaj izkušenj s področja elektrotehnike, sem se včlanil v klub in tako postal radioamater. To je bilo daljnega leta 1946.

Torej ste radioamater že celih 67 let?

V bistvu sem radioamater že celo življenje, sem pa res lani prejel potrdilo Radiokluba Ljubljana, da sem član že celih 66 let.

Kakšna je bila nato vaša poklicna pot?

Po končani šoli sem se zaposlil v Iskri. Bil sem zaposlen v nekaterih podjetjih znotraj Iskre, najdlje v Iskri v Železnikih, kjer sem dočakal tudi upokojitev. Zanimivo je, da je bila Iskra glavni organizator in podpornik radioamaterstva v Sloveniji. Skoraj vsi člani uprave so bili radioamaterji. Vse je izhajalo iz nje, saj je imela zaposlene strokovnjake s področja elektrotehnike, razvoju radioklubov je bilo naklonjeno tudi vodstvo in glavni direktor je bil hkrati tudi predsednik Zveze radioamaterjev Slovenije (ZRS). To je bil čas, ki je bil zelo naklonjen radiotehniki in razvoju te dejavnosti.

Bili ste eden izmed prvih radioamaterjev s svojo radijsko postajo.

Kmalu sem si kupil tudi prvo radioamatersko postajo in pričel z delom od doma s svojim pozivnim znakom. Med letoma 1950 in 1960 se je ta dejavnost izjemno razširila po Sloveniji. Zveze smo vzpostavljali s pomočjo telegrafije (Morsejeva abeceda, op. a.), tisti pa, ki so pri ZRS naredili izpit iz tujega jezi-

ka, so lahko zveze vzpostavljali s pomočjo govora. Jaz sem imel dovoljenje, da lahko vzpostavljam zveze v nemškem jeziku.

Poslovna pot vas je zanesla tudi v ZDA.

V podjetju sem vedno delal v komerciali, zato so me poslali v New York, kjer sem vodil Iskrino predstavništvo. V tistem času nisem bil radioamatersko aktiven, saj je bilo v ZDA veliko administrativnih ovir za pridobitev licence za radioamatersko delo. Ker sem bil tam več kot tri leta, sem lahko pri vrnitvi pripeljal s seboj tudi radijsko postajo, ki sem jo kupil pred odhodom. Šlo je za radiopostajo Swan, ki jih je izdelovalo ameriško podjetje, in s sinom lastnika tega podjetja sva skupaj študirala v New Yorku. Tako mi je g. Swan osebno predstavil proizvodnjo, šlo je za majhno podjetje z velikimi projekti, saj so delali postaje za povezave med vesoljskimi plovili, za podmornice, za vojsko ...

Po vrnitvi ste začeli razmišljati o ustanovitvi radiokluba v Škofji Loki.

V času bivanja v ZDA sem za kratko obdobje gostil tudi Zdravka Krvino, ki mi je po nekaj dneh predlagal, naj pridem v službo na Občino Škofja Loka. Sam temu nisem bil naklonjen, saj sem najbolj poznal svoje elektrotehnično področje. Sem pa mu omenil, da bi, če bi prišel v Škofjo Loko, poizkušal ustanoviti radioklub, ker ga Škofja Loka še ni imela.

Radioklub je menda v Škofji Loki obstajal že pred letom 1971.

Vojska v vojašnici v Škofji Loki naj bi pred letom 1971 ustanovila svoj radioamaterski klub. S tem smo bili seznanjeni, vendar nismo nikoli sodelovali, menim pa, da je zamrl, saj od leta 1971 dalje ni bilo nobene aktivnosti. Šlo naj bi za vojaški klub s svojim pozivnim znakom, ki so ga mogoče registrirali na Hrvaškem ali v Srbiji.

Vodstvo ZRS je takrat podprlo ustanovitev novega radiokluba v Škofji Loki. To je bilo leta 1971.

Kot aktivni član ZRS sem predlagal predsedniku Stipaniču, da bi v Škofji Loki ustanovili svoj klub. Vodstvo zveze je mojo namero podprlo, zato sem s pomočjo Zdravka Krvine sklical prvi ustanovitveni sestanek kluba, ki so se ga na poziv vojnega odseka udeležili vojaški radiotelegrafisti. Hkrati pa smo že pripravljali ustanovitev sekcij v Žireh, Železnikih in Gorenji vasi. Občina je po ustanovitvi kupila dve radijski postaji, in sicer za loški klub in sekcijo v Žireh, kjer pa se je sled za novo radijsko postajo izgubila. Sekcija v Žireh tako ni nikoli zaživela.

Postavljeni so bili okviri za delovanje radiokluba v Železnikih. Kako je klub pričel z delovanjem?

V tistem obdobju sem se zaposlil v Iskri v Železnikih. S tedanjim direktorjem Lojzetom Žumrom sva ves čas odlično sodelovala in posluš je imel tudi za podporo delovanja radiokluba v Železnikih. Spominjam se najinega dogovora, da bo, če mi uspe prodati neke izdelke v Nemčijo po višji ceni od dogovorjene, za to razliko Iskra kupila radijsko postajo. Posel je bil realiziran, radioklub pa je tako prišel do prve lastne postaje Kenwood TS 515.

Šlo je za radijsko postajo, ki smo jo vse generacije uporabljale skoraj 20 let. Kako ste jo pripeljali v Slovenijo?

V nekdanji Jugoslaviji radijske postaje ni bilo možno tako enostavno uvoziti. Zato smo jo s pomočjo poznanih carinikov "prepeljali" čez mejo, saj so vedeli, da gre za potrebe radioamaterske dejavnosti.

Radioklub v Železnikih je nato zaživel. Po ustanovitvi ste ga prepustili mlajšim radioamaterjem.

Radioklub v Železnikih je imel odlične fante, ki so postali radioamaterji. Prevzeli so celotno vodstvo, se ukvarjali z mlajšimi člani, organizirali so tečaje in delovali v neugodnih lokacijskih razmerah. Sam sem se nato umaknil iz aktivnega upravljanja kluba, prav tako pa tudi iz upravljanja loškega kluba, saj sem bil poleg službenih obveznosti še v predsedstvu ZRS.

Še danes mi je v izredno veselje, ko se srečam z nekdanjimi radioamaterji, velikokrat se spomnim Roka Mohoriča, ki je bil res izjemen član. Vesel sem, da s svojimi sinovi še danes aktivno deluje iz domačega Ojstrega Vrha.

S člani ste razvili tudi ročni vrtalni strojček MVS-1 za vrtnanje tiskanega vezja. Iskra je omogočila izdelavo orodja za ohišje, ki ga je nato vtila Mara Lotrič, dala je motorje in sestavne dele za izdelavo. Radioamaterji pa so sami sestavljali strojčke in jih uspešno prodajali po Jugoslaviji. Celoten zaslužek naj bi šel Radioklubu Železniki. Kako je to potekalo?

S fanti smo sami razvili vrtalni strojček. V prostori radiokluba v Jegrovi vili na Racovniku smo ob večerih organizirali proizvodnjo in vabili člane, da pri tem sodelujejo. Kmalu po pričetku proizvodnje pa so me poklicali iz Varnosti in me seznanili z dejstvom, da so preizkusili naš vrtalni strojček in da je smrtno nevaren zaradi slabe ozemljitve. Zaradi tega smo te strojčke, za katere je bilo izjemno veliko zanimanja, prenehali izdelovati.

Nato smo radioamaterji iz rotorjev izbijali baker in ga prodajali, da smo prišli do prepotrebni sredstev za delovanje kluba ...

Na vse možne načine je bilo takrat treba zbrati denar, je bilo pa res, da je imela Iskra za delovanje kluba vedno posluh.

Tudi z vašo pomočjo ...

Ja seveda, tudi ko nisem bil več član vašega radiokluba, sem se trudil, da pripomorem k njegovemu uspešnemu delovanju. Ne nazadnje, kar nekaj dobrih prijateljev in zaposlenih je bilo tudi v Iskri.

Še vedno pa ste bili aktiven radioamater. Pot vas je nato po upokojitvi zanesla na Štajersko.

Na vrhu stolpnice na Partizanski cesti v Škofji Loki sem imel dolga leta z dovoljenjem občine postavljen svoj antenski stolp. Ker pa sem v Šentjurju pri

Celju podedoval hišo, sem se odločil, da po upokojitvi za nekaj časa prestavim antene na podedovano domačijo. Kar nekaj let sem uspešno vzpostavljaval zveze iz Štajarske, po vrnitvi nazaj v Škofjo Loko pa ni bilo več mogoče dobiti dovoljenja za postavitve stolpa, in sem tako rekoč ostal brez možnosti za radioamatersko delo. Vendar sem še vedno aktiven član ZRS.

V zadnjih desetih letih smo na področju radioamaterske dejavnosti priča izjemnemu tehnološkemu napredku. Kako gledate vi danes na to?

Včasih smo imeli zelo aktivno članstvo tudi zaradi zakona, da posameznik ni smel imeti svoje radijske postaje, če ni bil radioamater. To pa je pomenilo biti član radiokluba in imeti opravljen vsaj en izpit za delo na radijski postaji. Zato smo medse dobili zelo veliko lovcev, mornarjev in drugih, ki so pri svojem delu uporabljali radijske postaje. Danes je zgodba povsem drugačna. Internet je prinesel spremembe tudi na tem področju, danes je s svojim mobilnim telefonom že vsak dosegljiv, klubsko življenje pa počasi ugaša. Sam ne bi mogel več slediti tej tehnologiji, predvsem ne kot predavatelj mlajšim generacijam. Mi je pa po svoje zanimivo spremljati tudi ta razvoj, saj se mu ni moč upreti.

Ste kdaj tekmovali na radioamaterskih tekmovanjih?

Sem tekmoval, vendar nisem nikoli dosegel vidnejših rezultatov. Nekaj časa sem zbiral tudi različne diplome, seveda pa sem z velikim veseljem zbiral QSL-kartice.

Je tudi vaša žena radioamaterka?

Tudi žena je naredila kar nekaj zvez pod mojim znakom. Imam tudi sina in hčer, vendar nobeden ni postal aktiven radioamater.

Kakšen je vaš pozivni znak?

V času nekdanje Jugoslavije sem imel znak YU3RF, po osamosvojitvi Slovenije pa sem prejel znak S51RF.

Kaj počnete sedaj?

Moj dan se prične z aktivno hojo. V letu 2011 sem naredil skoraj šest milijonov korakov, ki jih merim s pedometrom. Potem je čas za branje časopisa, revij in knjig, aktivno pa tudi uporabljam računalnik in internet. Po kosilu je čas za kramljanje s prijatelji, rad sem v družbi in vsak dan mi je prekratek.

Ko strnem misli ob zaključku najinega pogovora, ugotavljam, da ste zelo veliko prispevali k razvoju slovenske radioamaterske dejavnosti, prav tako pa tudi radioamaterske dejavnosti na Škofjeloškem, saj nekaj klubov še vedno deluje, nekateri posamezniki pa še danes dosegajo vrhunske rezultate v svetovnem merilu.

Tudi sam sem zadovoljen s svojim delom, vesel sem, da se je veliko mladih odločilo, da prestopijo prag radioklubov. Tako kot sem sam prejemal napotke svojih mentorjev, sem jih posredoval tudi naprej. Še danes se spomnim prijatelja Stipaniča, ki me je nagovarjal in spodbujal k radioamaterskemu delu. Poklical me je celo ponoči in mi posredoval informacije, koga vse je slišal na frekvenci ... To so bili res lepi časi.

Pogovor je potekal 21. junija 2012.

Franci Bogataj